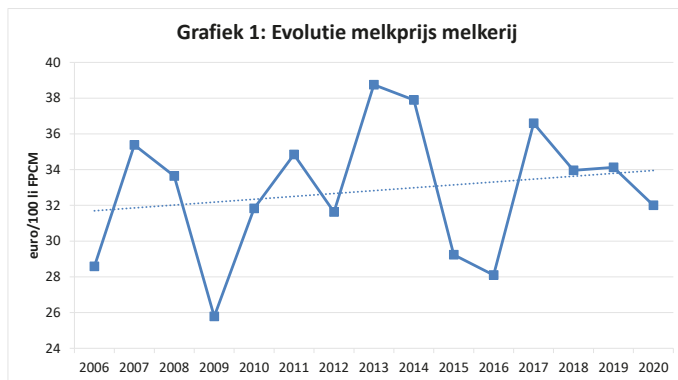

Inkomen coronajaar 2020 sterk bepaald door melkerij

Tekst en figuren: Evelien Voermans - Liba

De bedrijfseconomische boekhoudresultaten van Liba voor de melkveehouders 2020 zijn deels verwerkt. Op deze resultaten hebben we verschillende analyses uitgevoerd die hierbij toegelicht worden.

Merk op dat de melkveebedrijven in de Liba-boekhouding gespecialiseerd zijn in melkvee en voornamelijk in Vlaanderen zijn gelegen. Bovendien zijn er in de praktijk zeer grote verschillen tussen individuele bedrijven. In dit artikel gaan we uit van gemiddelden.

Saldo melkveebedrijven

Melkoprangsten

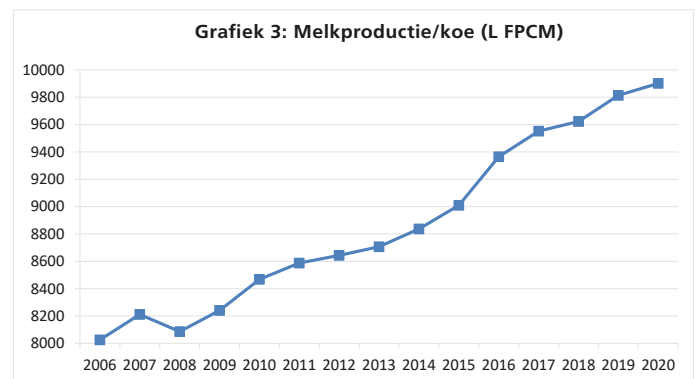
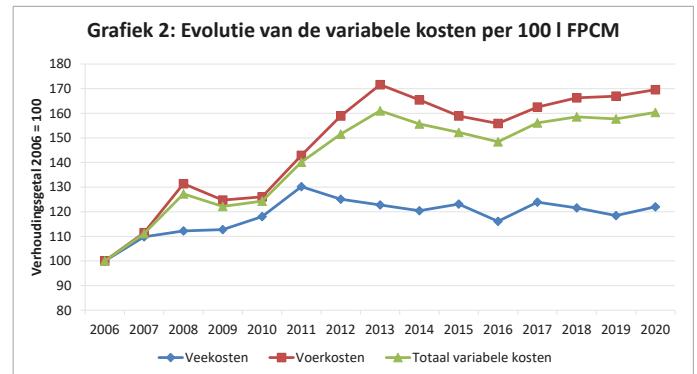
Grafiek 1 toont de evolutie van de melkprijs die de melkerij heeft uitbetaald per 100 liter FPCM (vet en eiwit gecorrigeerde melk). In de eerste maanden van 2020 waren de melkprijsvooruitzichten zeer goed. Corona heeft echter roet in het eten gegooit. **Uiteindelijk was de melkprijs over 2020 gemiddeld ca. 32 euro/100 liter FPCM.** In bedrijfsplannen rekenen we met het meerjarige gemiddelde van 32 cent per liter. De verwachte topmelkprijs is door corona omgevormd tot een gemiddelde melkprijs. Maar het belangrijkste item in de melkprijs was vorig jaar de grote verschillen tussen de melkerijen. We zien verschillen van bijna 5 cent per liter FPCM tussen de melkerij die het best betaalde en diegene die het slechts betaalde. Opvallend hierbij is dat de leden van een buitenlandse coöperatie de beste melkprijs ontvingen.

Vleesoprangsten

De oprangsten van de verkochte kalveren zien we gemiddeld lichtjes oplopen naar 105 euro/nuka. De witblauwe kruislingen brachten afgelopen jaar gemiddeld 175 euro op; de Holstein-kalveren gemiddeld 75 euro. De verkoopprijs van reforme koeien is daarentegen gedaald naar gemiddeld 690 euro per stuk. **Als we het gemiddelde van de voorbije 15 jaar maken zien we dat de verkoopoprangst van de kalveren is teruggelopen met 35 euro/kalf t.o.v. het 15-jarig-gemiddelde. De verkoopoprangst van de reforme koeien is daarentegen lichtjes toegenomen met 30 euro per koe.** Hiermee loopt de totale omzet en aanwas t.o.v. 2019 terug met 0,26 euro/100 liter. Dit is het laagste niveau sinds onze gemiddelden van 1998.

Evolutie variabele kosten

Grafiek 2 toont dat de variabele kosten per 100 liter FPCM stilletjes aan oplopen. De variabele kosten omvatten vooral de veekosten en de voerkosten. Stijgende kosten worden veroorzaakt door de inflatie op de kosten en het intensiever worden van de melkveebedrijven. Naar verwachting zal de verdere intensivering afgeremd worden door de wetgeving (MAP,

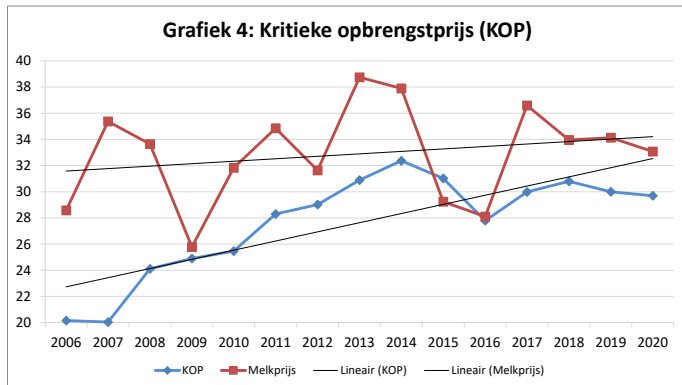

stikstof, klimaat). Maar er is wel inflatievrees voor de komende jaren. Dit zal mogelijk de kostprijs verder verhogen.

De veekosten lopen op, en dit zowel per 100 liter als per koe. Deze stijging komt voornamelijk door de stijging van de veearts- en KI-kosten.

Ook de voerkosten lopen op per 100 liter FPCM. Over 2020 werd er gemiddeld 36 kg krachtvoer (droog krachtvoer + bijproducten + mineralen) per 100 liter FPCM gevoederd. Dit hoge niveau is sinds de afschaffing van de quota-reglementering gangbaar geworden. **Hierdoor is de krachtvoerkost per 100 liter nu opgelopen naar gemiddeld 9,2 euro/100 liter FPCM.** Vooral de stijgende kosten in mineralen en toevoegmiddelen vallen hierbij op.

We zien verschillen van bijna 5 cent per liter FPCM tussen de melkerij die het best betaalde en diegene die het slechts betaalde.

Voor 2021 wordt verwacht dat de melkprijs sterker zal gaan stijgen dan het effect dat de hoge voerprijzen op de kostprijs heeft, met dus een hoger voersaldo als gevolg.

Saldo per koe

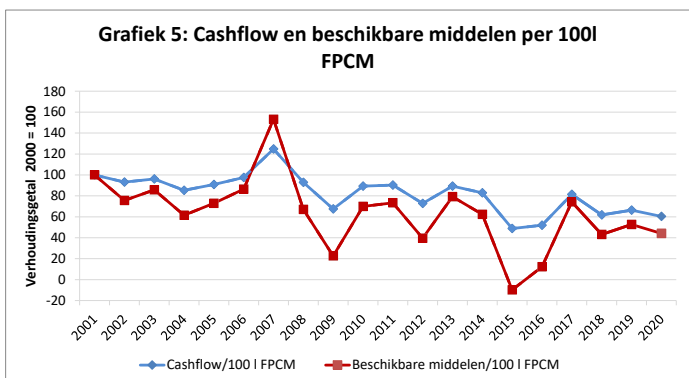
Door de lagere opbrengsten en stijgende variabele kosten behaalt een gemiddeld Liba-melkveebedrijf een saldo van 1.440 euro per koe. Tussen de bedrijven varieert het saldo van 1.000 tot 1.800 euro per koe. De toppers halen een saldo rond de 2.000 euro per koe.

De kostenstijging probeert men op te vangen door de productie per koe op te drijven en de stallen vol te zetten. Hier zien we na het wegvallen van het melkquotum een harde stijging van gemiddeld 170 liter per koe per jaar. De komende jaren zal naar verwachting het gemiddelde boven de 10.000 liter per koe komen te liggen. Naar het einde van dit decennium toe verwachten we dat de gemiddelde melkproductie rond de 11.000 liter per koe zal zitten. Hier een goed rendement uithalen wordt een belangrijke management-uitdaging.

Evolutie vaste kosten

De vaste kosten werden in 2020 daarentegen verdund door de extra liters melk. Opmerkelijk is dat de kosten 'dood kapitaal per liter' sterk zijn gedaald (gebouw, tractor en machinekosten). Dit voornamelijk door lagere gebouwkosten als gevolg van verminderde afschrijving.

De algemene kosten zijn echter enorm opgelopen. Deze betreffen de personeelskosten, elektriciteit, water, enz. Door het intensiever worden van de bedrijven wordt er meer personeel ingezet. Deze kosten zien we dan ook sterk oplopen sinds de afschaffing van de quotering. De geproduceerde liters per arbeidskracht stegen de voorbije 4 jaar niet meer. De extra groei op de bedrijven wordt dus volledig opgevangen door vreemde arbeid. De productiefactor 'eigen arbeid' is op de meeste bedrijven maximaal belast. Door de uitwisselbaarheid van productiefactoren moet de factor 'kapitaal' dan minder belast worden bij groei ten voordele van vreemd personeel.

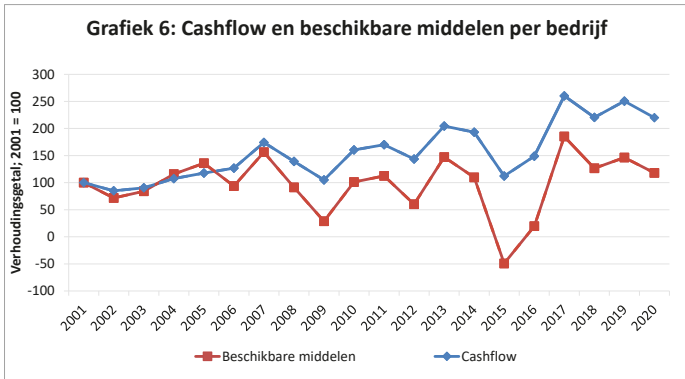

Ratio's

Als we de optelsom maken van de kredietlasten, pachtlasten en privé-uitgaven merken we ook hierin een daling op per 100 liter.

De kritieke opbrengstprijs (KOP) is de melkprijs benodigd om aan alle betalingsverplichtingen te voldoen (incl. aflossen van de kredieten, excl. vervangingsinvesteringen). De gemiddelde KOP over 2020 is 29,7 euro/100 liter FPCM. Dit is gelijk aan de gemiddelde KOP van de bedrijven van de voorbije 10 jaar. T.o.v. de uitbetaalde melkprijs van 33,07 euro/100 liter is er op de bedrijven dus een gemiddelde marge geweest van ca. 3,3 euro/100 liter. Hiervan gaat op de meeste bedrijven ca. 2 cent naar noodzakelijke vervangingsinvesteringen. De gemiddelde melkveehouder heeft afgelopen jaar zijn rekeningen dus kunnen betalen, zijn vervangingsinvesteringen kunnen doen en een beperkt bedrag kunnen sparen. Maar zoals al aangegeven is er een groot verschil in melkprijs en bestaat als het ware de gemiddelde situatie niet.

De bodemopbrengstprijs (BOP) is de KOP minus de aflossing van de kredieten. Deze blijft ook op een gemiddeld niveau van de voorbije 3 jaar met 24 euro/100 liter.

Cashflow en beschikbare middelen

De grafieken 5 en 6 tonen de cashflow en de beschikbare middelen t.o.v. 2001.

De cashflow is het geld dat beschikbaar is om de leningen af te lossen, privé te leven en te herinvesteren en/of sparen. We zien dat de cashflow per bedrijf en per 100 liter is afgenomen naar een iets lager niveau dan in 2018. Merken we hierbij andermaal op dat er een enorme spreiding is tussen de bedrijven. Dit door verschil in management en de grote rol die de melkerij afgelopen jaar gespeeld heeft.

De beschikbare middelen - dus na aflossing van de leningen en de privéuitgaven + belastingen - nemen dezelfde trend aan als de gemiddelde cashflow van de bedrijven.

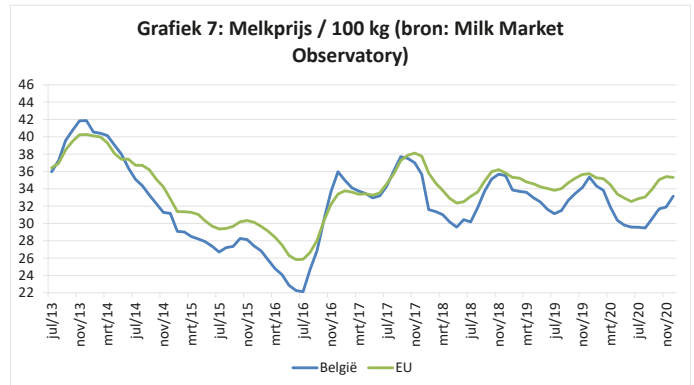
Als we in deze grafieken de trendlijnen maken zien we duidelijk dat de cashflow en beschikbare middelen op bedrijfsniveau gelijk blijven, maar per 100 liter zien we wel een afname. Deze afname per 100 liter wordt veroorzaakt door de inflatie op de kosten en niet op de melkprijs, de verdere intensivering van de bedrijven en het verminderde inkomen per liter uit premies en neventakken. Dit wordt onder andere opgevangen door de groei van de bedrijven, maar ook hier stoten we op limieten. De stallen zitten vol en de wetgeving zal verdere uitbreiding bemoeilijken. De komende jaren komen we mogelijk in een spagaat terecht. Enerzijds moet er gegroeid worden om de verwachte inflatie op kosten op te vangen; anderzijds zal deze groei moeilijk en tegelijk duur zijn. Een mogelijke oplossing zal dan groeien in andere bedrijfstakken zijn. Dit kan succesvol zijn, maar zeker is dat niet. Denk maar aan de melkveehouders die bij het begin van de quotering een beperkte zeugentak en vleesvarkenstak ontwikkelden.

Technische kengetallen

De blijvende stijging van de productie per koe per jaar heeft geen nadelige gevolgen voor de technische kengetallen. Bedrijven met een topproductie laten zeer goede technische resultaten zien met gezonde koeien. Een goed management van je bedrijf is dus zeer belangrijk en zal zich verder uiten in een goede productie en een goed saldo. Hierbij moet wel de kanttekening geplaatst worden dat hiervoor geen speciale producten/voeders dienen aangekocht te worden die het saldo drukken. Als deze trend zich blijft doorzetten gaan we zo naar producties van gemiddeld 11.000 liter per koe per jaar. Een zeer goed management is hierbij enorm belangrijk.

Melkprijs

Volgens de Europese cijfers (Milk Market Observatory) is er in België over 2020 een gemiddelde melkprijs uitbetaald van 31,34 euro/100 kg. De gemiddelde uitbetaalde melkprijs in Europa was over 2020 34,12 euro/100 kg. In grafiek 7 valt duidelijk op dat de Belgische melkprijs gemiddeld gezien op 2017 na in Europa onder de uitbetaalde melkprijs zit. Ook de tabel (zie Europese melkprijsvergelijking) toont dat we steeds lagere

melkprijs een ontvingen t.o.v. onze buurlanden, zowel over 2020 als over de gehele periode tussen 2013-2020. Hieruit kunnen we o.a. concluderen dat het interessant kan zijn om als Belgische veehouder je melk te leveren aan een buitenlandse coöperatie. Dit levert de betrokken veehouders een belangrijk melkprijsvoordeel op. Nadelen zijn er natuurlijk ook bij deze coöperaties o.a. kapitaalsinbreng en bedrijfsregels die opgelegd worden.

Europese melkprijsvergelijking

	België	Nederland	Frankrijk	Duitsland	EU
2013-2020	32,27	35,12	34,36	33,86	33,82
2020	31,34	34,33	36,14	33,74	34,12

Melkprijs- en voerprijsprognose 2021

De grondstoffen van de melk zijn al drie maanden op een rij behoorlijk gestegen. **De vooruitzichten voor de melkprijs 2021 zijn dan ook zeer positief. Het is echter nog afwachten hoe en wanneer je melkerij dit zal vertalen in de uitbetaalde melkprijs.**

Hiertegenover zien we wel hogere voerkosten. Met name de krachtvoerkosten zorgen voor gemiddeld 1,5 cent extra voerkosten per 100 liter FPCM. De impact op je bedrijf zal afhangen van je ruwvoerpositie, de hoeveelheid bietenperspulp die je kon ontvangen en of er langlopende contracten werden afgesloten voor bijvoorbeeld soja. **Op bedrijven met een krappe ruwvoerpositie die afhankelijk zijn van de dagelijkse ruwvoermarkt kunnen de extra voerkosten oplopen tot 3 cent per 100 liter FPCM.**

De stijgende prijzen voor melk en voer gaan zich met vertraging uiten in het voersaldo van de bedrijven (melkopbrengsten minus voerkosten). Verwacht wordt echter wel dat de melkprijs sterker zal gaan stijgen dan het effect dat de hoge voerprijzen op de kostprijs heeft, met dus een hoger voersaldo als gevolg. De melkveehouderij kan dan ook hoopvol naar een economisch goed 2021 kijken.

Conclusie

- Er was in 2020 een grote variatie tussen de melkerijen inzake de uitbetaalde melkprijs;
- De daling van cashflow per 100 liter melk wordt opgevangen door de groei van de bedrijven en de groei in productie per koe;
- De extra arbeid bij groeiende bedrijven wordt opgevangen door vreemde arbeid. Hierbij gaan bedrijven hun productiefactor kapitaal minder belasten;
- De kredietlasten per 100 liter nemen af door de intensivering (verhoogde druk op productiefactoren arbeid en land);
- De productie per koe blijft stijgen waarbij een goed management van groot belang is om hierin mee te blijven kunnen;
- De melkprijsverwachtingen voor 2021 zijn positief;
- De krachtvoerprijzen zullen nog hoog blijven en zorgen voor ca. 1,5 cent extra voerkosten per 100 liter FPCM.

